

PROGRAM

ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR PROGRAM DELA 2025

Program dela predstavlja osnovni okvir delovanja zbornice v prihodnjem letu. Veliko dejavnosti zbornice je vezane na zadeve, ki se pojavijo sproti in na katere je potrebno tudi sproti ustrezno reagirati. Ob posameznih postavkah so zapisane tudi postavke iz finančnega načrta za naslednje leto.

1 JAVNA POOBLASTILA IN DRUGE NALOGE PO ZAID

1.1. Strokovni izpiti

Zbornica bo nadaljevala z rednim izvajanjem strokovnih izpitov. Na podlagi pozitivnih izkušenj bomo nadaljevali z izobraževalnim seminarjem in ga v letu 2025 razširili z novimi vsebinami. Nadaljuje se prenova izvedbe strokovnih izpitov, s katero smo pričeli v letu 2024, in v okviru katere bodo še dodatno posodobljeni izpitni katalogi (izpitna vprašanja). V letu 2025 bodo imenovani v komisijo za strokovni izpit še dodatni člani..

Postavke finančnega načrta	4100	Strokovni izpit
	4400	Izobraževalni seminar
	4500	Izpitni katalog

1.2. Imenik ZAPS

Zbornica bo nadaljevala z rednim izvajanjem javnih pooblastil na področju vodenja imenika PA, PKA in PPN, kamor sodi:

- 1) vpis in izbris iz imenika PA, PKA in PPN,
- 2) vodenje imenika PA, PKA in PPN,
- 3) vodenje disciplinskih postopkov zoper pooblaščen arhitekta,
- 4) vodenje postopkov za priznavanje poklicnih kvalifikacij po ZAID

V letu 2021 smo začeli uporabljati novo aplikacijo za bazo podatkov ZAPS. Projekt informacijskega sistema kot je bil opredeljen v projektni nalogi bo zaključen v letu 2024 skupaj s sprotnimi izboljšavami in dopolnitvami (povezava s programom za računovodstvo, seznam gospodarskih subjektov) ter nadgradnjami, ki jih je terjala zakonodaja (seznam občinskih urbanistov).. V letu 2025 je predvidena izvedba nadgradnje informacijskega sistema z digitalizacijo upravnega postopka (oddaja digitalnih vlog), kar je zahteva EU in avtomatizacija prijav.

Postavka finančnega načrta	4200
----------------------------	------

1.3. Vodenje disciplinskih postopkov

Zbornica bo nadaljevala z vodenjem disciplinskih postopkov zoper PA, PKA in PPN. Na tem področju ne načrtujemo sprememb.

Postavka finančnega načrta	1400	Disciplinski organi
----------------------------	------	---------------------

1.4. Stalno poklicno usposabljanje članov

Nadaljevali bomo z izvajanjem stalnega poklicnega usposabljanja pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev skladno z dopolnjenim splošnim aktom o stalnem poklicnem usposabljanju, ki formalno poteka že od začetka uporabe ZAID (junij 2018). Zbornica bo v zvezi s tem izvajala predvsem naslednje dejavnosti:

1. sprejem letnega programa izobraževanja, s katerim bo določen način izvajanja izobraževanja, točkovanja izobraževanja in podobno (do začetka februarja 2025),
2. akreditacija strokovnih dogodkov, organiziranih izven okvirov zbornice,
3. izvajanje lastnega programa izobraževanja članov (predavanja, konference), ter
4. evidentiranje stalnega poklicnega izobraževanja članov in nadzor nad njim (vezano na imenik)

V zadnjih dveh letih uspešno izvajamo hibridne izobraževalne dogodke, kar omogoča članom tudi iz drugih krajev, da se udeležijo izobraževanj preko spleta. Ta sistem bomo uporabljali tudi v naslednjem letu. Prizadevali si bomo k organizaciji posameznih dogodkov tudi po posameznih regijah v sodelovanju z regijskimi odbori.

Sklep komisije za izobraževanje pa je, da se bo potrebno članom v letu 2025 obvezno udeležiti nekaterih predavanj iz sklopa A – zakonodaja: Kodeks poklicne etike ZAPS, Disciplinski pravilnik ZAPS, Standard ZAPS, Pravilnik o projektni dokumentaciji.

V letu 2021 smo začeli uporabljati novo aplikacijo za bazo podatkov ZAPS, ki je bistveno olajšala delo strokovnih služb tudi na področju stalnega poklicnega usposabljanja, končne prilagoditve, popravki in nadgradnja se bodo izvajale še v letu 2025. Člani lahko že nekaj časa sami dostopajo do informacij o pridobljenih in manjkajočih kreditnih točkah, v okviru nadgradnje v l. 2025 pa naj bi bil za člane omogočen tudi izpis vseh predavanj, ki so se jih udeležili v preteklih letih. Dokončati je potrebno še sistem za pridobivanje potrdil za posamezne dogodke in podobno, kar nameravamo zaključiti v letu 2025.

Postavke finančnega načrta	8200	Komisija SPU
	8300	Izvajanje dogodkov – skupni stroški
	8500	Izvajanje posameznih dogodkov

1.5. Strokovni nadzor nad delom članov

Nadaljuje se izvajanje strokovnega nadzora nad delom članov po 48. členu ZAID. V 2025 bo izveden pregled in evalvacija dosedanjega delovanja z namenom optimizacije postopkov in zagotavljanja do članov prijaznega delovanja. Nadaljevalo se bo delo na področju poenotenja delovanja in predvidljivosti postopkov. S strani MNVP je potrjen nov Splošni akt o strokovnem nadzoru nad delom pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev, ki pa še čaka na objavo v Uradnem listu.

Postavka finančnega načrta	4300	Obvezni strokovni nadzor
----------------------------	------	--------------------------

2 DRUGE NALOGE PO ZAID

2.1. Zavarovanje projektantske odgovornosti

Zavarovanje projektantske odgovornosti je od 1.6.2018 urejeno v Zakonu o arhitekturni in inženirski dejavnosti. (ZAID), s čemer so bile izvedene nekatere izboljšave od prejšnjega sistema, ki je veljal pred tem (v ZGO-1). Zavarovanje je tudi obvezno, letno naj bi se preverjalo s strani pristojnih Zbornic (ZAPS oz. IZS). Po 6 letih delovanja nove ureditve zavarovanja projektantske odgovornosti v ZAPS pa nimamo podatkov, ali so v teh letih projektantske police postale bolj koristne, za kakšne škode so vloženi zahtevki, in v kakšni meri zavarovalna polica krije. Prav tako nimamo podatka ali je še vedno delež izplačanih vsot najnižji med vsem poklicnimi dejavnostmi. Koristna bi bila informacija, ali je zaradi prenove zavarovanja v 2018 zaščita investitorja večja, ali predstavlja projektantsko zavarovanje manjše tveganje projektantov ali še vedno ta sistem predstavlja zgolj zavarovalniški dobiček? Ali sedanji sistem varuje udeležence pred posledicami napak, zlasti če se stavba začne graditi z časovnim zamikom ter se običajno gradi vrsto let. Kakšna je sodna praksa, ki določa kot presečni datum začetka veljavnosti jamstvenih rokov (po OZ) 3 oz. 10 let, in ali to pomeni od roka izdanega uporabnega dovoljenja?

ZAPS je februarja 2017 na podlagi analize sistema pripravila Poročilo, ki je bil eden od temeljnih dokumentov, zaradi katerega je bila pri prenovi zakonodaje implementirana zgoraj omenjena sprememba tega dela zakonodaje v ZAID.

Za analizo sedanjega sistema je potrebno pristopiti na enak način ter najprej analizirati sedanji sistem. Predlagamo, da se izvede projekt po naslednjih korakih:

1. Anketa člani ZAPS, kjer se preverijo izkušnje v praksi med člani ZAPS, evidentirajo problemi, predlogi tuje zavarovalnice
2. Zajem statističnih podatkov iz imenika ZAPS kjer se anonimno pridobijo podatki o zavarovalnih policah: zavarovalnica, tip zavarovanja (pokriva škodo za zahtevke v času zav. kritja ali krije škodo v času ko je napaka nastala), pogoji zavarovanja - ZAID ali kaj več ali manj, višina zavarovanja, višina dodatnega zavarovanja, iztek zavarovanja (run-of), pogoji prenosa iz druge zavarovalnice
3. Raziskava slovenskega trga, kjer se pridobi podatke od zavarovalnic oziroma Slovenskega zavarovalniškega združenja: mapiranje zavarovalnic, delež trga, tip zavarovanja, pogoji zavarovanja - ZAID ali kaj več ali manj, višina zavarovanja, višina dodatnega zavarovanja, iztek zavarovanja (run-of), pogoji prenosa iz druge zavarovalnice itn.
4. Primerjalni podatki iz tujine:
preveritev implementacije projekta v ACE, predvsem z namenom pridobivanja podatke iz tujine, kdo v tujini sklepa zavarovanje (arhitekt ali podjetje »projektant«), višine zavarovanj, zavarovalni pogoji, čezmejno opravljanje storitev
5. Priprava razpisa za kolektivno zavarovanje preko ZAPS
analiza podobnih primerov ter osnutek razpisa

Cilj projekta je analiza sedanjega sistema Zavarovanja projektantske odgovornosti je pridobiti

primerljive podatke ponudb med zavarovalnicami na našem trgu ter primerjava s tujimi zavarovalnicami. Pri tem zasledujemo evidentiranje problemov ter možnost izboljšav, ki bi jih lahko predlagali ob spremembi ZAID. Obenem je cilj oblikovanje izhodišč za razpis za skupinsko zavarovanje za člane ZAPS preko zbornice.

Postavka finančnega načrta	13306	Zavarovanje projektantske odgovornosti
----------------------------	-------	--

2.2. Imenik arhitekturnih birojev

Po vzpostavitvi novega informacijskega sistema bo zbornica začela vzpostavljati tudi prostovoljni imenik arhitekturnih birojev v skladu z 16. členom ZAID.

Postavka finančnega načrta	13305	Prostovoljni imenik podjetij
----------------------------	-------	------------------------------

2.3. Mediacije in arbitraže

V skladu z ZAID in novim statutom lahko zbornica izvaja tudi mediacije in arbitraže, s katerimi bi lahko člani lahko reševali medsebojne spore ali spore z naročniki. Gre za dejavnosti, ki jih zbornica doslej ni opravljala, zato bo v začetku potrebna priprava izhodišč in koncepta izvajanja mediacije in arbitraže, na podlagi tega pa bo potrebno sprejeti tudi splošni akt. Pričetek te dejavnosti (razen začetek priprav akta) je v načrtu poroti koncu leta 2025 ali kasneje.

Postavki finančnega načrta	13104	Pravne storitve
	13203	Komisija za interne akte ZAPS

2.4. Problematika zaračunavanja standardov, katerih uporaba je predpisana z zakonodajo s strani SIST

Po zavrnitvi zahtevka ZAPS za ustavno presojo prakse SIST, da zaračunava uporabo obveznih standardov, je ZAPS v letu 2024 nadaljeval z aktivnostmi za spremembo neustreznega obstoječega sistema. Novi zagon je prinesla sodba EU sodišča v zadevi C-588/21 P, v kateri je odločeno, da kadar gre za javni interes morajo biti standardi, ki so vgrajeni v sistem predpisov brezplačno dostopni. ZAPS se je povezal z IZS, planiral nekaj možnih scenarijev in korakov ter dosegel sestaneke z MGRT in SIST, na katerem je država pokazala interes, da se nekaj spremeni na tem področju. Ker ta obljuba sovпада z aktivnostmi EU na področju standardizacije pričakujemo konkretne rezultate v letu 2025. ZAPS bo naprej delala na doseganju cilja brezplačnih obveznih standardov in dogovoru s SIST o aranžmaju za skupinski dostop do standardov za člane ZAPS.

3 AKTI ZBORNICE IN ZAKONODAJA

3.1 Sprejem splošnih aktov zbornice

V letu 2025 se bo nadaljevalo s pripravo splošnih aktov ZAPS, ki jih zahteva statut ZAPS in še niso bili pripravljeni in posodobitvijo obstoječih aktov

1. Splošni akt o sistemizaciji delovnih mest in delovna razmerja delavcev v strokovnih in drugih službah.
2. Poslovnik upravnega odbora ZAPS,
3. Poslovnik strokovnega sveta ZAPS,

V letu 2024 je načrtovana ponovna aktivacija strokovnega sveta ZAPS, v okviru katere bi začeli delo na pripravi poslovnika njegovega dela

4. Splošni akt ZAPS o izvajanju postopkov mediacij in arbitraž,

V letu 2025 nameravamo nadaljevati pripravo in sprejetje posodobitev naslednjih splošnih aktov oziroma sprejemu novih:

1. Statut ZAPS

Pet let po sprejemu novega statuta ZAPS je čas za njegovo evalvacijo in po potrebi sprejem njegovih popravkov. Del težav smo zaznali že ob sprejemu sedanjega statuta (volilni sistem, sestava skupščine), del pa se jih je razkrilo v letih uporabe statuta.

2. Splošni akt o volitvah in imenovanjih funkcionarjev ZAPS

Zadnja skupščina ZAPS v prejšnji sestavi je spomladi 2023 načelno potrdila smiselnost prenove splošnega akta o volitvah. A, da ne bi akta spreminjali tik pred volitvami, je bil sprejet sklep, da se z nameravanim postopkom spremembe splošnega akta o volitvah začne v prvi polovici mandata nove skupščine. Po potrditvi novega volilnega sistema se bo pristopilo k posodobitvi Splošnega akta o imenovanjih in volitvah ZAPS ter Statuta ZAPS.

3. Splošni akt o vpisu v imenik ZAPS

Na podlagi izkušenj iz uporabe akta v preteklem obdobju je potrebno opraviti evalvacijo in sprejeti potrebne spremembe in dopolnitve.

4. Splošni akt o priznanjih ZAPS

V zadnjih letih smo večkrat prenovili Splošni akt o priznanjih ZAPS in uvedli novo priznanje, patinasti svinčnik. S prenovo splošnega akta o podeljevanju priznanj ZAPS bomo nadaljevali tudi v 2025, razmislek bo predvsem o ureditvi avtorstva pri prijavljanju projektov, varovanja zasebnosti naročnikov, o smiselnosti regijskih nagradah in o ponovni uvedbi zelenega svinčnika.

Postavki finančnega načrta	13104	Pravne storitve
	13203	Komisija za interne akte ZAPS

3.2 Gradbena zakonodaja

Zbornica bo nadaljevala z aktivno vlogo pri spreminjanju obstoječe zakonodaje in sprejemanju nove.

V letu 2025 bomo delali na projektu priprave predpisa, ki bo nadomestil razveljavljeni standard SIST ISO 9836, na definiranju gabarita objekta ter projektu pojmovnika, ki že vrsto let ostaja neuresničen.

Postavka finančnega načrta	13202	Komisija za gradbeno zakonodajo
----------------------------	-------	---------------------------------

3.3 Pravila stroke

V skladu z GZ-1, ki pristojnima poklicnima zbornicama nalaga, da v roku enega leta od uveljavitve izvršilnega predpisa, v tem primeru Pravilnika o dokumentaciji, pripravita Pravila stroke, s katerimi uredita tehnična vprašanja, povezana s pripravo projektne dokumentacije, smo v maju 2023 pripravili Pravila stroke s področja arhitekturnega in krajinsko arhitekturnega načrtovanja ter jih poslali na MNVP v potrditev. Kljub pozivom z ministrstva še nismo prejeli uradnega odgovora glede pravil. V primeru pripomb bomo Pravila uskladili z zahtevami.

Postavka finančnega načrta	13401	Pravila stroke
----------------------------	-------	----------------

4 NATEČAJI IN JAVNA NAROČILA

4.1 Organizacija natečajev

Organizacija natečajev bo ostala ena glavnih dejavnosti zbornice. Delo natečajne službe je dobro utečeno, izvedbo natečajev v letu 2024 je zaznamovala sočasnost razpisanih natečajev pogojena z zaključkom določenih projektov in programov sofinanciranja s strani EU ter upadanje števila oddanih elaboratov, kar predstavlja resno grožnjo inštituciji natečaja.

V skladu s sklepi 2. zбора 2024 na temo revizij natečajev bo natečajna služba organizirala okrogle mize na temo tekoče zaključenih natečajev z namenom, da se tekoče obravnavajo pripombe in pomanjkljivosti ter sprejmejo ukrepi za izboljšave. Predvidena je izvedba najmanj 2 okroglih miz.

Postavki finančnega načrta	5200	Natečaji - splošno
	5400	Izvedba posameznih natečajev

4.2 Spremljanje natečajev drugih organizatorjev

Zbornica mora v skladu z ZAID spremljati javna naročila na področju arhitekturnih storitev, torej tudi natečaje, ki jih razpisujejo druge organizacije in javne ustanove. V ta namen je vzpostavljen pregled drugih natečajev na spletni strani zbornice s t.i. semaforjem, ki kaže primernost določil natečajnih pogojev. Semafor je zelo pozitivno sprejet med našimi člani in z ocenjevanjem natečajev drugih organizatorjev bomo nadaljevali tudi v 2025.

Postavka finančnega načrta	13204	Komisija za natečaje in javna naročila
----------------------------	-------	--

4.3 Sodelovanje v projektu ARCH-E

Od februarja 2023 ZAPS skupaj z 9 drugimi partnerji in 5 ko-partnerji sodeluje v mednarodnem projektu ARCH-e, ki promovira visokokakovostne arhitekturne rešitve s spodbujanjem uporabe arhitekturnih natečajev v Evropi in premagovanjem čezmejnih tržnih ovir na področju arhitekturnih storitev, s posebnim fokusom na mladih in ženskah. Konzorcij ARCH-E bo dosegal več kot 560.000 evropskih arhitektov in arhitektk, ki bodo imeli brezplačen dostop do rezultatov projekta. Projekt ARCH-E sofinancira Evropska unija v okviru programa Ustvarjalna Evropa (CREA).

Aktivnosti projekta so jeseni 2024 na vrhuncu saj so v zaključni fazi vse tri osrednje študije projekta: slovar pojmov, zemljevid natečajev in anketa potreb arhitektov glede čezmejnega sodelovanja. V začetku leta 2025 bo potekala analiza rezultatov, ki ji bo sledila promocija projekta in predstavitev rezultatov v okviru nacionalnih predstavitev (roadshowov). Planirana sta dva dogodka ZAPS, prvi spomladi, namenjen v prvi vrsti naročnikom natečajev in drugi jeseni, v okviru DA25.

Postavka finančnega načrta	792003 ARCH-E
----------------------------	---------------

4.4 Spremljanje javnih razpisov na področju storitev naših članov

V letu 2025 bomo nadaljevali s sistematičnim spremljanjem javnih razpisov na področju projektantskih storitev in storitev s področja prostorskega načrtovanja, kot to določa ZAID. Spremljanje razpisov je za zbornico sicer kadrovsko velik zalogaj, ki pa hkrati predstavlja tudi priložnost za stroko: ZJN-3 namreč določa, da mora naročnik na javnem razpisu izločiti ponudbe, ki jih ni moč uresničiti brez kršenja delovne in druge zakonodaje, kar pomeni, da imamo za primere javnih razpisov že uzakonjeno podlago za minimalen cenik, ki ga pa moramo začeti tudi smiselno uporabljati. Pri tem je si je moč pomagati z Arhigram-om 6. V pripravi so prenovljene Smernice za javno naročanje gradenj in Smernice za javno naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev.

Postavka finančnega načrta	13204 Komisija za natečaje in javna naročila
----------------------------	--

4.5 Javna naročila projektantskih storitev

ZAPS si bo prizadevala za spremembo sistema javnega naročanja projektantskih storitev predvsem v delu, ki se tiče zahtevanih referenc. Sedanji sistem zahtevanih referenc, ki se nanaša samo na vodjo projekta (nekdanji odgovorni vodja projekta) predstavlja nepremostljivo oviro za nove ponudnike na trgu projektantskih storitev, hkrati pa je delno kriv tudi za spor glede načela prevladujoče stroke pri vodji projekta po GZ.

V letu 2021 je bil ZAPS vključen v pripravo prenovljenih Smernic za naročanje arhitekturnih in inženirskih storitev v katerih naj bi se sistem referenc prenovil. Zaradi epidemije in aktualnih sprememb zakonodaje postopek priprave novih smernic še ni zaključen in se bo nadaljeval v začetku leta 2025.

Postavka finančnega načrta	13310 Javna naročila projektantskih storitev
----------------------------	--

5 PRAKSA

5.1 STANDARD ZAPS

V prihodnjem letu bomo standard nadgradili z vsebinami s področja celovitega vodenja projektov, gradbenega nadzora in vodenja gradnje. V Sloveniji smo priča precejšnji zadržanosti arhitektov pri prevzemanju celovite skrbi za investicije, navkljub dobrim izkušnjam stroke iz tovrstne prakse v tujini. V želji da bi arhitektom približali tudi tovrstne storitve, ki predstavljajo pomemben delež vseh storitev v celotnem življenjskem ciklu objekta, bomo standard ustrezno dopolnili in na ta način arhitektom zagotovili orodje za opravljanje teh storitev.

Nadaljevali bomo s promocijo standarda s ciljem, da se naročanje načrtov preusmeri v naročanje storitev, tako med javnimi kot med zasebnimi naročniki. Praksa namreč kaže, da se največ neplačanega dela na področju arhitekturnega in krajinsko arhitekturnega dela opravi ravno zaradi slabo definiranega predmeta naročanja.

V letu 2024 so bile na osnovi Standarda ZAPS pripravljene vzorčne ponudbe in pogodbe, v prihodnjem letu pa načrtujemo še izdelavo poenostavljenih različic, ki bodo primerne za manjše projekte.

Postavka finančnega načrta	13402	Standard ZAPS
----------------------------	-------	---------------

5.2 Arhigram

Izdelana bo poenostavljena spletna aplikacija za izračunavanje vrednosti storitev, ki bo dostopna vsem. Namen je približati uporabo Arhigrama tako članom ZAPS, kakor tudi investitorjem, ki bi z enostavnim orodjem dobili ustrezne informacije o vrednostih storitev. Z IZS že dlje časa potekajo dogovori, da bi način izračunavanja poenotili v skupni aplikaciji, ki jo bomo izdelali v primeru da dosežemo dogovor.

Postavka finančnega	13404	Arhigram
---------------------	-------	----------

5.3 Urbigram

V preteklem letu je bila izdelan predlog izračunavanja storitev s področja prostorskega načrtovanja. Predlog je bil dan v javno obravnavo, na podlagi prejetih pripomb bo v prihodnjem letu izdelana končna verzija.

Postavka finančnega načrta	13407	Arhigram
----------------------------	-------	----------

5.4 BIM

Z letom 2025 bo pri projektiranju nekaterih stavb postala obvezna uporaba BIM procesov. Nujno je, da se ob tem vzpostavijo tudi nacionalna pravila na področju projektiranja. Zvezek ST ZAPS 01 v opredelitvi storitev že vsebuje osnovna določila glede izvajanja storitev z uporabo BIM procesov, manjkajo pa pravila, ki bi določala kakšna količina podatkov je primerna za posamezno fazo

projektiranja, kadar se to izvaja z uporabo BIM. Cilj je določiti nabor vseh možnih podatkov za posamezno fazo, kar bi olajšalo komunikacijo med investitorji in projektanti.

ZAPS je skupaj z IZS na pristojna ministrstva že naslovil prošnjo za sofinanciranje izdelave takšnih pravil, vendar je bila prošnja zavrnjena. ZAPS v sodelovanju z IZS še išče možnosti financiranja, saj gre za izjemno obsežno delo.

Ne glede na to pa bomo pristopili k izdelavi tabele priporočenega minimalnega obsega podatkov za posamezno fazo projektiranja.

Postavka finančnega načrta	13403	BIM
----------------------------	-------	-----

5.5 Smernice za javna naročila projektantskih storitev

ZAPS je z Ministrstvom za javno upravo v preteklem letu intenzivno sodelovala pri pripravi smernic in v te namen imenovala delovno skupino. Projekt še ni zaključen, v začetku leta 2025 pričakujemo prejem končne verzije pripravljenih prenovljenih smernic c pregled in potrditev. V letu 2025 pričakujemo objavo prenovljenih smernic in upamo, da bodo pripombe ZAPS v njih v največji meri upoštevane.

Postavka finančnega načrta	13405	Spremljanje javnih naročil
----------------------------	-------	----------------------------

5.6 Spremljanje javnih naročil

UO ZAPS se je z IZS dogovoril za skupen projekt spremljanja izvajanja javnih naročil. Cilj projekta je pregled nad dejanskimi vrednostmi storitev, ki se pojavljajo na trgu. Projekt bosta sofinancirali obe zbornici.

Postavka finančnega načrta	13312	Spremljanje javnih naročil
----------------------------	-------	----------------------------

5.7 Design & Build

Na osnovi 6. Zbora ZAPS, ki je potekal v marcu 2024 z naslovom »Arhitekti o Design & Build« je bila sprejeta odločitev, da se v letu 2025 pripravi podrobnejšo analizo stanja glede vseh praks, ki se v Sloveniji pojavljajo v okviru koncepta D&B. V ta namen je predvidena delovna skupina, ki bo na podoben način, kot se je pred leti začelo organizirano spremljati podatke o vseh vrstah javnih natečajev na področju graditve. Na posnovi analize se bo sprejelo priporočila in stališče ZAPS do tega v katerih primerih D&B predstavlja smiselne in koristne prakse na področju javnega naročanja gradenj.

Postavka finančnega načrta	13313	Design & Build
----------------------------	-------	----------------

5.8 Spremljanje porabe časa za projektiranje

ZAPS si že dlje časa prizadeva od članov pridobiti informacije o tem, koliko časa je potrebnega za projektiranje posameznih tipov objektov. Na spletni strani je že več let objavljen poziv članom k

izpolnjevanju tovrstne tabele, vendar pa v teh letih ni bilo poslano nobeno poročila. Podatki o porabi časa bi namreč bistveno prispevali k preverjanju ustreznosti potrebnih NU, kot jih izračunava Arhigram, posledično pa k višini priporočenih vrednosti storitev. Poleg tega bi podatki koristili tudi članom ob načrtovanju projektov in ob sklepanju pogodb.

Ena izmed možnosti kako ustvariti takšno bazo podatkov je, da ZAPS razvije spletno aplikacijo, ki bi bila na voljo za brezplačno uporabo vsem članom ZAPS, v omejenem obsegu pa tudi njihovim sodelavcem. Aplikacija bi imela funkcijo dodeljevanja nalog za posamezen projekt (primer: aplikacija Asana) in funkcijo za spremljanje porabe časa in finančnih sredstev za izvajanje teh nalog (primer: aplikacija Toggl). Anonimizirani podatki bi se nato glede na tipologijo objekta shranjevali v bazi, ki bi bila dostopna vsem članom. Aplikacijo bi lahko kasneje nadgradili še z dodatnimi moduli za celovito vodenje projekta (priprava ponudb, izdajanje računov, ...).

Izvedba tega projekta je odvisna od ankete o smiselnosti izdelave takšne aplikacije, ki bo opravljena za vse člane ZAPS.

Postavka finančnega načrta	13312	Spremljanje porabe časa za projekt.
----------------------------	-------	-------------------------------------

5.9 Projektna naloga – opomnik za pripravo projektne naloge

Predmet naloge je priprava opomnika za pripravo projektne naloge kot pisnega dokumenta, v katerem so zbrane naročnikove oziroma investitorjeve zahteve glede načrtovanja in izvedbe objekta. Opomnik kot pripomoček za opredelitev izhodišč za načrtovano gradnjo, kjer se glede na faznost projekta opredelijo tako zahtevane vsebine, obseg projektantskih storitev kot sodelujoči strokovnjaki pri nalogi. Predmet naloge so tudi vzorci posameznih projektnih nalog, ki so enako pripomoček pri izdelavi projektne naloge.

1. Anketa člani ZAPS, kjer se preveri, koliko od članov zasleduje cilj, da se pred vsakim začetkom projekta izdela ter potrdi(!) projektna naloga ter kdo jo običajno izdela (investitor, projektant), ali se izdelujejo tudi v primerih zasebnih naročil. V kakšnem obsegu je projektna naloga podlaga za podpis pogodbe ter ali se v primeru nadgradenj ali dopolnitev projektnih nalog sprejemajo aneksi k pogodbam. V kakšni meri se članice in člani ZAPS čutijo sposobne izdelovati projektne naloge in ali so se na tem področju željni dodatno izobraževati.

2. Priprava vzorčnih primerov projektne naloge ter pripomočka – opomnika za pripravo projektne naloge v različnih fazah in za različne projekte, ki bi v sklopu projektiranja predstavljal temeljni pripomoček za pripravo kvalitetno in strokovno pripravljenih projektnih nalog.

Cilj projekta je analiza zavedanja pomembnosti projektne naloge med članicami in člani ZAPS, nabor predlogov za izboljšanje sistema izdelovanja projektnih nalog, ki rezultira v izvedbo vzorcev ter pripomočka – opomnika za izdelavo projektne naloge kot krovnega dokumenta ob pričetku projekta. Zaključen projekt predstavlja promocijo pomembnosti projektnih nalog med članicami in člani ZAPS v prihodnjem obdobju.

Postavka finančnega načrta	13405	Smernice za JNPS
----------------------------	-------	------------------

6 DRUGI PROJEKTI ZAPS

6.1. Promocija arhitekturne, krajinsko arhitekturne in prostorsko načrtovalske stroke

ZAPS izvaja projekte, ki imajo namen krepiti razvoj in položaj prostorskih strok v družbi. Ti potrebujejo dodatno pozornost pri komuniciranju. Za potrebe učinkovitega notranjega komuniciranja, komuniciranja nalog in dela, ki ga opravlja ZAPS za razvoj prostorskih strok navzven, ZAPS potrebuje komunikacijsko strategijo. Ta bo pripomoček pri izvajanju naslednjih aktivnosti: informiranje članov o dejavnostih ZAPS, širjenje in razvijanje strokovnega znanja in kompetenc članov, krepitev pomena in vloge stroke, utrjevanje pomena prostorskih strok, nagovarjanje odločevalcev, komuniciranje s člani preko tematskih, dogodkov ter sistematično pridobivanje povratnih informacij članov. V prvi vrsti pa bo naloga komunikacijske strategije nagovoriti ključne ciljne skupine k uporabi standardov ZAPS. Predvsem del, t.i. Načrt dela" oziroma "Kažipot storitev", ki definira storitve arhitektov, prostorskih načrtovalcev in krajinskih arhitektov. Cilj je, da bi ga uporabljali tako investitorji, kot tudi projektanti in določa cilje ter naloge investitorja in projektanta v vsaki fazi življenjskega cikla objekta, predvsem pa da se razpisi za javna naročila pripravljajo v skladu s ST ZAPS, da se vse projektantske pogodbe sklepajo na osnovni ST ZAPS ter dolgoročno, dvigniti nivo storitev ter preprečiti nelojalno konkurenco, ki ne izvaja storitev v skladu s ST ZAPS.

Postavka finančnega načrta	139002	PR komuniciranje za javnostjo
----------------------------	--------	-------------------------------

6.2 Ženske za arhitekturo

Delovna skupina Ženske za arhitekturo je bila ustanovljena leta 2017 po izvedbi razstave Inženirke oblikujejo prihodnost, v sodelovanju s Kammer der Ziviltechnikerinnen f. Steiermark und Kärnten. Od leta 2018 je skupina vključena v delovno skupino [Women in Architecture v okviru ACE](#) (Architects' Council of Europe), med 2019-2020 pa je sodelovala v projektu Erasmus+ z naslovom [Yes, we plan!](#). Vsako leto skupina izvede en dogodek, ki se ukvarja z ravnovesjem med spoloma v poklicu. V letu 2025 bo predstavljen slovenski prevod priročnika A/B/C (Delovanje/Dobrobit/Kultura : Ravnovesje med spoloma, raznolikost in vključenost v arhitekturi), ki je nastal v okviru [Women in Architecture - ACE](#). Načrtujemo pa tudi izvedbo predavanja mednarodno uveljavljene arhitektke z mislijo, da bi se poklonil razmeroma redkim ženskam, ki jim je uspelo pustiti pečat v mednarodnem svetu arhitekture.

Postavka finančnega načrta	791002	Ženske v arhitekturi - Yes, we plan
----------------------------	--------	-------------------------------------

6.3 Mednarodno delovanje

1. Stiki z zbornicami nam bližnjih držav (sosednje države, srednja Evropa, države nekdanje Jugoslavije) in izmenjevanje izkušenj na področjih regulative, zakonodaje in prakse.

2. Obveščanje članstva o zanimivih rešitvah iz tujini in razmislek o možnostih prenosa v naše okolje (kot npr. oblike javnega naročanja arhitekturnih storitev v Avstriji, obvezni minimalni cenik v Makedoniji, Italiji in Romuniji, prepoved design&build na Madžarskem).
3. Pomoč tujim arhitekturnim zbornicam ob njihovih težavah s poskusi znižanja zaščite stroke ob spremembah zakonodaje.
4. Sodelovanje z UO ZAPS pri stikih z ACE (sodelovanje v ACE je prvenstveno stvar UO in generalnega sekretarja).
5. Promocija slovenske arhitekture z organiziranjem razstav posameznih arhitektov ali skupinskih razstav v tujini predvsem v sodelovanju s tujimi zbornicami.
6. Ponovna vzpostavitev aktivnosti ZAPS v UIA, oziroma razmislek o smislu nadaljnjega članstva ZAPS izmenjave preko UIA..

Postavka finančnega načrta	13209	Komisija za mednarodno sodelovanje
----------------------------	-------	------------------------------------

6.4 Vzorčni primer odloka o OPPN

Komisija za strokovni nadzor (KSN) ugotavlja, da je pri izdelavi prostorskih aktov velik problem za izdelovalca priprava odloka, predvsem zaradi specifičnosti pisanja v obliki zakonskih določil v pravnem jeziku ter ob uporabi nomotehničnih pravil, kar ni del učnega programa šol s področja urbanističnega načrtovanja. V praksi se velikokrat srečujemo z odloki, v katerih določila niso jasno in pregledno zapisana, zato lahko pri njegovi uporabi v naslednjih fazah projektiranja prihaja do nerazumevanja oz. napačne interpretacije (tudi različno razumevanje med projektanti na eni strani in upravnimi enotami na drugi strani).

Ne glede na veljavni pravilnik, ki določa vsebino in obliko OPPN, imajo občine običajno svoj »vzorec« in zahteve glede pisanja odloka o OPPN, za katere želijo, da jim izdelovalci prostorskih aktov sledijo (oblika in vsebina odloka, upoštevanje določil nadrejenih prostorskih aktov ipd.). -

Cilji »vzorčnega odloka«:

- Pomoč PPN pri pisanju odloka in občinam pri pregledovanju in ugotavljanju ustreznosti njegove vsebine.
- Pomoč PPN pri usklajevanju vsebine odloka s pristojnimi nosilci urejanja prostora.
- Poenotenje odloka z namenom izboljšanja njegove uporabnosti v praksi in lažje uporabe s strani projektantov.

program dela za leto 2024/2025/2026

1. Imenovanje vodje delovne skupine (do konca novembra 2024).
2. Seznanitev MNVP s projektom in določitev njihovega člana delovne skupine (vodja skupine in/ali predsednik ZAPS – do konca 2024).

3. Določitev pravnika (vodja skupine in/ali predsednik ZAPS – do konca 2024),
4. Opredelitev največjih težav pri pripravi OPPN (do februarja 2025).
5. Priprava splošne oblike odloka glede na veljavno zakonodajo (do aprila 2025),
6. Vsebinski predlog vzorčnega odloka (do julija 2025)
7. Posveti z MNVP in pravnikom glede »odprtih« problemov (v vsaki fazi izdelave »vzorčnega odloka«),
8. Priprava osnutka vzorčnega odloka (do novembra 2025),
9. Pošiljanje osnutka vzorčnega odloka v pregled na MNVP (do konca 2025),
10. Javna razprava usklajenega osnutka vzorčnega odloka na ZAPS (do marca 2026),
11. Priprava stališč do pripomb članov (do maja 2026),
12. Posredovanje predloga odloka v potrditev na MNVP (do septembra 2026),
13. Objava vzorčnega odloka na spletni strani ZAPS (do konca 2026) in posredovanje v vednost nosilcem urejanja prostora v vednost.

Postavka finančnega načrta	13406	Vzorčni primer OPPN
----------------------------	-------	---------------------

6.5 Občinski urbanist

V praksi se občinski urbanisti srečujejo z vrsto izzivov. Z ZUreP-3 je bila uvedena možnost, da kot občinski urbanisti nastopajo tudi občinski uslužbenci, ki sicer ne izpolnjujejo pogojev za pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega prostorskega načrtovalca, kar v praksi prinaša dodatne težave.

V letu 2024 je bila ustanovljena skupina ZAPS za projekt Občinski urbanist. Spomladi 2024 je potekal osmi Zbor ZAPS o problematiki funkcije občinski urbanist. Zaključki posveta bodo tudi napotilo za nadaljnje delo skupine.

Postavka finančnega načrta	13308	Občinski urbanist
----------------------------	-------	-------------------

7 DELO ZA ČLANE

7.1. Delo v regijah

V 2025 se bo nadaljevalo delo zbornice v regijah. Izvajali se bodo regijski posveti. Priporočeno je, da se na regijska srečanja vsaj enkrat letno povabi tudi predstavnik upravnega odbora.

V letu 2024 je bila uspešno izvedena prireditve Dan arhitektov v Novem mestu. V prihodnje bi bilo smiselno slediti izmeničnemu organiziranju prireditve izven Ljubljane – npr. vsako drugo leto, kar ustreza tudi razmerju števila članov iz Ljubljane in iz ostalih regij.

Postavka finančnega načrta	6100	Regijski odbori
----------------------------	------	-----------------

7.2. Strokovna pomoč članom

Zbornica bo nadaljevala aktivnosti na področju splošne strokovne pomoči članov, ki predstavlja predvsem naslednje aktivnosti:

1. redno objavljanje nove sprejete zakonodaje na spletni strani ZAPS,
2. priprava vzorcev pogodb in drugih dokumentov in
3. priprava vzorcev projektne dokumentacije.
4. Tolmačenje zakonov in predpisov,
5. Pomoč pri upravnih postopkih in
6. Pomoč pri razmerjih z naročniki,
7. Strokovne delavnice na temo poslovanja in avtorskih pravic.

Postavka finančnega načrta	13301	Strokovna pomoč članom
----------------------------	-------	------------------------

7.3. Zdravo delovno okolje in dobra poslovna praksa

Urejenost poslovnega okolja je bistven predpogoj za kakovostno izvajanje našega poslanstva.

V letu 2025 se bo nadaljevalo z analizo dobrih praks in priporočil s področja zaposlovanja in ustvarjanja ugodnega poslovnega okolja. Predvidene aktivnosti so izobraževanje in srečanja, ki bi dodatno izobrazila člane in nečlane glede dobrih poslovnih praks, načinov in možnosti zaposlovanja, ki bi omogočila znižanje prekarnih oblik dela v panogi.

Postavka finančnega načrta	13205	Komisija za dobro prakso
----------------------------	-------	--------------------------

7.4. Komuniciranje s člani

V letu 2025 nadaljujemo z okrepitvijo komunikacije s člani preko družbenih omrežij. Način in slog komuniciranja informacij se prilagaja posameznemu komunikacijskemu kanalu (objave istih vsebin se razlikujejo na FB, IG in LinkedIn družbenem omrežju). Objave povzamejo bistvo in s povezavami pripeljejo na vir (ne spletno stran ZAPS), opremijo se s ključniki. Z uporabo uredniškega programskega orodja Buffer, vpeljanega na novo, nadaljujemo načrtovanje vsebin in dinamiko objav, skladno s protokolom komunikacijske strategije.

Najbolj neposredna komunikacija s člani je preko novičnikov poslanih po elektronski pošti. Vzdržujemo poenoten, sistematiziran in načrtovan sistem komunikacije preko elektronske pošte. Nadaljujemo s pošiljanjem novičnikov članom, ki se na storitev naročijo. Uporabljamo ločene adreme za:

- izobraževalni/ SPU novičnik (akreditirani izobraževalni dogodki),
- natečajni novičnik (razpisani novi natečaji in razstave zaključenih natečajev).
- tedenski novičnik javnih naročil
- dnevni kliping (izbor dnevnih medijskih novic)
- medijski novičnik (izjave za medije ob dnevu arhitektov in drugih dogodkih ZAPS)
- mesečni novičnik (s pregledom vseh aktualnih novic, objavljenih na spletni strani ZAPS v preteklem mesecu) in izredna obvestila pošiljamo vsem članom

Posamezne adreme urejajo področni administratorji in tajništvo ZAPS ročno (prijave članov na novičnike preko spletne strani in pošiljanje novičnikov iz CMSja spletne strani še ne deluje sistemsko povezano). Novičnike ustvarjamo na platformi WordPress (spletna stran), pošiljamo pa preko druge aplikacije (Vtiger). V letu 2025 je načrtovana tehnična nadgradnja spletne strani za pošiljanje novičnikov neposredno iz CMSja, v povezavi z informacijskim sistemom (glej točko 7.6)

V letu 2025 je predvidna nadgradnja komuniciranja z mediji preko rednega 4x letnega obveščanja o najbolj aktualnih strokovnih temah in spremembah zanimivih za splošno javnost.

Od septembra 2023 izvajamo Zbore ZAPS (postavka 9.2), s katerimi bomo nadaljevali tudi v letu 2025. Po vsakem zboru se zaključki objavijo v obliki poročila in v filmskem formatu na spletni strani in na družbenih omrežjih.

V letu 2025 je predvidena nadgradnja zavihka spletne strani Zborov, ki bo omogočala dvonivojski prikaz vsebin (postavka 7.6)

Postavka finančnega načrta	13207	Komisija za komuniciranje
----------------------------	-------	---------------------------

7.5. Novičnik medijskih objav in javnih naročil

Nadaljevali bomo z dnevnim pošiljanjem novičnika medijskih objav (kliping) članom, ki so na to storitev naročeni, nadaljevali pa bomo tudi s tedenskim novičnikom javnih naročil, ki smo ga uvedli konec leta 2020 in je naletel na zelo dober sprejem med člani.

Postavki finančnega načrta	320041	Kliping medijskih objav
	320042	Kliping javnih naročil

6.6. Podpora zunanjim projektom in organizacijam

Na ZAPS se velikokrat obračajo druge organizacije ali skupine s prošnjami po donacijah za izvedbo projektov, ki so v korist strokam, ki jih zastopa zbornica. ZAPS vsako leto nameni nekaj sredstev za podporo projektom, ki podpirajo razvoj in uveljavitev arhitekturne, prostorske in krajinsko-arhitekturne stroke. Za zagotavljanje transparentnosti in enakih možnosti vsem prosilcem pri dodeljevanju sredstev za sofinanciranje sredstev je UO v letu 2024 izvedel ciljni razpis za sofinanciranje tovrstnih projektov zunanjih organizacij ali skupin. Osveščanje javnosti o pomenu arhitekturnih, krajinsko-arhitekturnih in prostorsko načrtovalskih strok, ter zagotavljanje njihove prepoznavnosti ter prepoznavnosti ZAPS kot ključne organizacije, ki zastopa interese teh strok, je glavni cilj tega razpisa. V 2025 bi podporo zunanjim na podlagi odprtega razpisa ponovili.

Postavka finančnega načrta	13106	Podpora zunanjim projektom in org.
----------------------------	-------	------------------------------------